

JOSEF MICHL - ČESKÁ VIZE

(*1939) chemik, Boulder (USA) / Praha

zveřejněno v Kavárně iDNES.cz ve čtvrtek 20. srpna 2009

Nejdůležitější hodnoty pro budoucnost českého národa se asi příliš neliší od hodnot, které jsou nejdůležitější pro národy jiné.

Podstatné je znát od všeho pravou míru a to není vždy snadné. Zdá se mi, že potřebujeme více **optimismu** a **sebedůvěry**, méně škarohlídství a cynismu, aniž bychom se však stali naivní a přeceňovali se. Potřebujeme více **snášenlivosti** a **ohleduplnosti**, aniž se vzdáme základních morálních zásad, zejména **čestnosti** a **neúplatnosti**. Proti zlodějství, podvodům, podvůdkům a lišáctví bychom měli být neúprosní. Potřebujeme se umět více **spoléhat sami na sebe** a brát **odpovědnost** za situace, v nichž se nacházíme. Nevěřím, že se s nimi nedá nic dělat, že za ně může vláda, mafie, Rusové, Američané, Evropská unie, Romové, bohatí, chudí, mladí, staří, či případně sousedův pes, jen ne my sami.

Potřebujeme více cítit své **národní tradice** a přenášet je novým generacím bez podceňování tradic jiných společenství a generací, a aniž bychom ztratili schopnost současně přebírat odjinud to nejlepší. Nemám pochyb o tom, že v naší společnosti, jako jinde v Evropě, časem uvidíme více lidí různých národností a kultur. Měli bychom mít tolik sebejistoty, abychom je měli umět přijmout ne jako hrozbu naší vlastní kultury, ale jako její obohacení. Moje manželka, rodilá Američanka, má za to, že by možná bylo dobré, kdyby došlo k veřejné diskusi o tom, co vlastně znamená být Čechem, čeho si v naší společnosti, městě, obci, či rodině vážíme, a co se nám líbí méně (a já s ní jako obvykle souhlasím). Jaké máme těžkosti, co považujeme za nebezpečí? Jak můžeme přispět k řešení problémů, před kterými stojí Česká republika, Evropa, neřku-li celý svět? Rok poněkud organizované introinspekce by neškodil. Nedomnívám se, že by došlo k celonárodní shodě, ale lidé by třeba zjistili, že mají daleko více společného, než se domnívají. Ovšem názory a nápady by měly přijít zespodu, spontánně, nikoli seshora, ikdyž by celou akci nejspíš musela zajistit nějaká inspirující veřejná osobnost. Zeptal bych se hlavně mladých lidí ve školách, ti jsou nakonec nejdůležitější a mohou se přitom cvičit ve slohu. Taková občanská iniciativa asi přirozeněji napadne někoho, kdo žil většinu života v Americe, než Evropana, který je spíše zvyklý na to, že si život a aktivity organizuje pomocí státu nebo politických stran.

Když jsem se zmínil o politice, nemohu se zdržet poznámky, že ve veřejném životě potřebujeme více inspirujících státníků a méně malicherných a ješitných politiků, více velkodušnosti včetně radosti z úspěchu druhých a méně zloby a závisti. Rád bych viděl více upřímných nadšenců, kteří mají schopnost vtáhnout veřejnost do diskuse, vybrat nejlepší nápady, které slyší, a dokázat je uvést v život. Rád bych viděl lidi, kteří se snaží dosáhnout shody tam, kde to jde, a jsou zásadoví tam, kde to je zapotřebí. Asi tušíte, že jsem rád, že jsme si ve Spojených státech zvolili Baracka Obamu.

*ČESKÁ VIZE = deset nejdůležitějších hodnot, na kterých by měla stát budoucnost naší společnosti
KRÁTKÁ (cca 40 řádků, 1 strana A4) ESEJ (sloupek, črta, úvaha, reflexe, komentář, dialog, výzva,
poselství, zpráva, dopis, návod, kuchařka, seznam, grafika...) formulovaná pro závěrečný díl ročního
cyklu diskusí KABINET HAVEL – Úsvit v Čechách, který se uskuteční 19. listopadu 2009 v Brně.*